

SOPIMUS HENKILÖJUNALIIKENTEEN OSTAMISESTA AJALLE 1.1. 2020 – 31.12.2020

1 Sopijapuolet

Liikenne- ja viestintäministeriö (jäljempänä ”LVM”)
PL 31
00023 VALTIONEUVOSTO

LVM:n edustajat:
Osastopäällikkö, ylijohdaja Olli-Pekka Rantala
Yksikön johtaja, hallitusneuvos Elina Thorström

VR-Yhtymä Oy (jäljempänä ”VR”)
PL 488
00101 HELSINKI

VR:n edustajat:
Matkustajaliikenteen johtaja Maisa Romanainen
Matkustajaliikenteen kehitysjohtaja Leena Keisanen

Molemmat jäljempänä erikseen ”Sopijapuoli” tai yhdessä ”Sopijapuolet”

2 Sopimuksen tausta

Sopijapuolten välillä on voimassa henkilöjunaliikenteen yksinoikeutta koskeva käyttöoikeussopimus ja siihen liittyvä LVM:n velvoitepäättös sekä sopimus kauko- ja lähiliikenteen ostamisesta. Velvoitepäättöksen voimassaolo päättyy 14.12.2019 ja kauko- ja lähiliikenteen ostamista koskevan sopimuksen voimassaolo päättyy 31.12.2019. Tällä sopimuksella sovitaan henkilöjunaliikenteen ostamisesta nykyisen ostosopimuksen päättymisen jälkeiselle kaudelle.

Tämän sopimuksen mukainen henkilöjunaliikenne on osa liikennepalveluja ja niiden matkaketjujen tarjontaa. VR osallistuu aktiivisesti yhteistyöhön viranomaisten ja muiden joukkoliikenteenharjoittajien kanssa liikenteen palvelujen kehittämiseksi.

Sopijapuolet huomioivat sopimusvelvoitteiden toteuttamisessa Sopijapuolten yhteisen tavoitteen lisätä raideliikenteen houkuttelevuutta verrattuna yksityisautoiluun.

3 Sopimuksen tarkoitus ja kohde

Tällä sopimuksella LVM ostaa VR:ltä henkilöjunaliikennettä, joka on kokonaisuudessaan julkisen palvelun velvoitteen alaista, tässä sopimuksessa ja sen liitteissä määritellyin ehdoin.

4 VR:n liikennöintiin liittyvät oikeudet, velvollisuudet ja vastuut

4.1 Liikennöintivelvollisuus ja julkisen palvelun velvoite

VR on velvollinen hoitamaan tässä sopimuksessa ja sen liitteissä määritellyn liikenteen tämän sopimuksen ehtojen mukaisesti.

Julkisen palvelun velvoitteen reitit, aikataulurakenne (vuorojen lähtöaika ja saapumisaika pääteasemalla) sekä kaikki pysähdyspaikat sopimuksen alkaessa on määritelty liitteessä 1. VR pyrkii suunnittelemaan kulloinkin voimassaolevan liitteen 1 mukaisessa liikenteessä käytettävän kalustokoonpanon käytettävissä oleva kalusto ja maksettava liikennöintikorvaus huomioiden siten, että käytetty kapasiteetti vastaa asiakkaiden kysyntää sekä hiljaisempina aikoina että ruuhka-aikoina.

VR:llä ei ole oikeutta muuttaa pysyvästi liitteessä 1 määriteltyjä vuoroja tai välipysähdyksiä ilman LVM:n kirjallista hyväksyntää, ellei tämän sopimuksen kohdista 5.1 tai 13 muuta johdu.

4.2 Liikenteen suunnittelu, tiedottaminen ja lipunmyynti

VR huolehtii liikenteen suunnittelemisesta, ja päättää markkinoinnista, paikanvarauksesta ja muusta tiedottamisesta sekä lipunmyynnistä vastaavalla tavalla kuin muussa liikenteessään. VR päättää myös lippujen hinnoittelusta ja VR saa pitää kaikki liikenteestä kertyvät lipputulot ja muut tuotot.

VR sitoutuu ilmoittamaan LVM:lle viimeistään vuorokautta etukäteen lippujen hintoihin tehtävistä asiakkaiden kannalta merkittävistä muutoksista.

4.3 Liikennöinnissä käytettävä kalusto

VR hoitaa sopimuksen mukaisen henkilöliikenteen omistamallaan, laadultaan vähintään tarjoustaan vastaavalla kalustolla.

VR sitoutuu huolehtimaan kaluston kunnosta ja vaunujen siisteydestä asiakastyytyväisyyttä tukevalla tavalla.

VR voi käyttää tilapäisesti sovitusta poikkeavaa kalustoa erityisestä syystä. VR ei saa pysyvästi vaihtaa kalustotyyppiä ilman LVM:n kirjallista hyväksyntää. Poikkeavan kaluston käytöstä aiheutuvat kustannukset huomioidaan liitteessä 3 tarkoitettuna taloudellisen tasapainon laskennassa

korkeintaan saman tasoisine kuin sopimuksen mukaisesta kalustosta aiheutuvat kustannukset.

4.4 Poikkeustilanteiden hoitaminen ja alihankinta

Jos liikennöinti estyy onnettomuuden, ratatyön, poikkeuksellisten sääolosuhteiden tai niihin rinnastettavan muun odottamattoman syyn vuoksi, VR:llä on oikeus ja lainsäädännön edellyttämällä tavalla velvollisuus liikenteen tilapäisiin järjestelyihin.

VR hoitaa tilapäisjärjestelyt huolehtimalla matkustajien kuljettamisesta olosuhteisiin nähden asianmukaisella tavalla käyttäen tarvittaessa muuta liikenneyritystä alihankkijana. VR vastaa alihankkijoiden työstä kuin omastaan.

4.5 Esteettömyys

Pidemmän aikavälin tavoitteena on, että julkisen palvelun velvoitteen mukaisissa junavuoroissa käytetään liikunta- ja aistirajoitteisten tarpeet huomioivaa kalustoa.

VR huolehtii osaltaan kulloinkin voimassa olevan rautatievastuuasetuksen asettamista velvoitteista, kuten siitä, että liikuntarajoitteinen matkustaja pääsee junaan ja siitä pois. VR huolehtii rautatievastuuasetuksessa edellytetyllä tavalla myös siitä, että matkustajat saavat tietoa palveluista heille sopivalla tavalla ja että sen asiakaspalveluhenkilökunta on saanut riittävän koulutuksen erityisryhmien palvelemiseen.

4.6 Tieto- ja maksujärjestelmien yhteentoimivuus

VR sitoutuu liikenteen palveluista annetun lain (320/2017) mukaisesti avaamaan sen tämän sopimuksen mukaisia liikkumispalveluita koskevien olennaisten ja ajantasaisten tietojen tekniset rajapinnat ja toimittamaan rajapintaa koskevat tiedot lain kulloinkin edellyttämässä laajuudessa Liikenne- ja viestintävirastolle. Olennaisten tietojen vähimmäisisältö määritellään sopimuksen allekirjoitushetkellä valtioneuvoston asetuksessa 643/2017.

VR sitoutuu liikenteen palveluista annetun lain kulloinkin edellyttämällä tavalla varmistamaan, että se tai sen puolesta lippu- ja maksujärjestelmästä vastaava toimija tarjoaa muille liikkumis- ja yhdistämispalvelun tarjoajille pääsyn lippu- ja maksujärjestelmänsä myyntirajapintaan, jonka kautta VR:n lipputuotteita pystyy hankkimaan tai varaamaan lain edellyttämällä tavalla.

VR sitoutuu liikenteen palveluista annetun lain kulloinkin edellyttämällä tavalla tarjoamaan pääsyn edellä mainittuihin rajapintoihin siten, että rajapinnat mahdollistavat puolesta-asioinnin VR:n käyttäjätileillä liikenteen palveluista annetun lain edellyttämällä tavalla.

VR sitoutuu liikenteen palveluista annetun lain kulloinkin edellyttämällä tavalla tarjoamaan edellä mainittujen avointen rajapintojen kautta pääsyn tietoihin ja tietojärjestelmiin ja sen toteuttamiseksi mahdollisesti tarvittavat tukipalvelut, käyttöehdot, ohjelmistot, lisenssit ja muut tarvittavat palvelut oikeudenmukaisin, kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin.

4.7 Lippuyhteistyö

VR:llä on oikeus sopia ja järjestää junalippujen yhteiskäyttöisyys HSL:n kanssa tämän sopimuksen mukaisesta liikenteestä sopimuksen voimassaoloajalle sekä sopia VR:n ja HSL:n välisten lippujen yhteiskäyttöisyyttä koskevien korvausten ja kustannusten jakautumisesta edellyttäen, että kyseiset järjestelyt eivät vaikuta LVM:n kannalta haitallisesti tämän sopimuksen taloudelliseen tasapainoon tai tämän sopimuksen alaisen liikenteen järjestämiseen.

Liitteeseen 1 merkittyjen aluepilottireittien osalta LVM kannustaa VR:ää aktiivisesti selvittämään yhdessä alueiden kanssa edellytykset henkilöjunaliikenteen kasvua tukevaan lippuyhteistyöhön. Mahdolliseen lippuyhteistyöhön liittyvien kustannusten jakamisesta VR ja alueet sopivat keskenään eikä niitä huomioida tässä sopimuksessa.

4.8 Lakien noudattaminen ja yhteistyövelvoite

VR sitoutuu tämän sopimuksen mukaista liikennettä ja muita sopimusvelvoitteita toteuttaessaan noudattamaan kaikkia sen toimintaan soveltuvia lakeja ja viranomaismääräyksiä mukaan lukien EU:n ja kansalliseen lainsäädäntöön tai työehtosopimukseen perustuvat sosiaali- ja työlänsäädännön velvoitteet ja periaatteet.

VR ymmärtää, että LVM:n on toimivaltaisena viranomaisena noudatettava tämän sopimuksen perusteella maksettavassa liikennöintikorvauksessa palvelusopimusasetuksen 1370/2007 ja sen liitteen, sekä kyseisen asetuksen muuttamisesta rautateiden kotimaan henkilöliikenteen avaamisen osalta annetun asetuksen 2016/2338, määräyksiä. VR sitoutuu toimimaan täydessä yhteistyössä LVM:n kanssa palvelusopimusasetuksen ja muun lainsäädännön velvoitteiden toteuttamiseksi.

Tähän sopimukseen sovellettavat toimittajan eettiset vähimmäisvelvoitteet ovat liitteenä 4.

5 LVM:n oikeudet, velvollisuudet ja vastuut

5.1 Liikennöinti- ja aikataulumuutokset

Jos liitteen 1 mukaista julkisen palvelun velvoitteen alaista liikennettä on tarvetta muuttaa, siitä sovitaan kirjallisesti. Kumpikin Sopijapuoli voi ehdottaa kohdassa 7.3 kuvatuissa seurantapalavereissa tarpeellisenä pitämiään muutoksia. Sopijapuolista riippumattomat äkilliset liikenteen muutostarpeet voidaan käsitellä erikseen.

Sopijapuolet tiedostavat, että liikennöintikorvauksen maksaminen edellyttää eduskunnan myöntämää määrärahaa. Jos eduskunnan myöntämä määräraha vähenee siten, ettei se riitä sopimuksessa sovitun liikennöintikorvauksen maksamiseen, Sopijapuolten on viipymättä neuvoteltava asian ratkaisemiseksi vastaavalla tavalla kuin muissakin selkeissä liikenteen muutostarpeissa. Selvyyden vuoksi todetaan, että VR:n ei edellytetä hoitavan sopimuksen mukaista liikennettä täysimääräisesti sen jälkeen, kun liikennöintikorvaus laskee, vaan liikennöitävä kokonaisuus pitää tarvittavilta osin määritellä uudelleen vastaamaan uutta liikennöintikorvausta.

Sovittua liikennettä muutetaan yhteistyössä myös tilanteessa, jossa sopimuksen mukainen liikennöinti ei ole mahdollista, koska ratakapasiteettia ei ole myönnetty hakemuksen mukaisesti, myönnetty kapasiteetti peruetaan tai liikennettä ei joltain osin voida harjoittaa Rautatiealan sääntelyelimen tai muun viranomaisen määräyksestä tai päätöksestä johtuen tai muista Sopijapuolista riippumattomista syistä. Liikennettä voidaan muuttaa yhteistyössä myös silloin, jos liikennöinti ei ole esimerkiksi radan ruuhkaisuudesta tai nopeusrajoituksista johtuen mahdollista sovittussa aikataulussa.

Liikennöinnissä tulee noudattaa vahvistettuja liikennöinti-aikatauluja.

Liikennöintimuutokset ja merkittävät aikataulumuutokset toteutetaan tekemällä yhteistyössä tarvittavat muutokset liitteeseen 1 siten, että muutokset tulevat voimaan kapasiteetin hakuaika huomioiden aikataulukauden muutosajankohdassa, jos mahdollista.

VR voi tehdä vähäisiä muutoksia aikatauluihin ilman, että liitettä 1 tarvitsee muuttaa. Vähäisellä muutoksella tarkoitetaan tässä liitteessä 1 määritellyyn aikatauluun sisältyvän vuoron lähtö- tai saapumisajan muuttamista korkeintaan 15 minuutilla.

Mikäli ratakapasiteetin myöntämisestä tai muutoksista taikka muista VR:stä riippumattomista syistä ei muuta johdu, VR sitoutuu julkaisemaan seuraavaa aikataulukautta koskevat aikataulut nettisivuillaan kaksi kuukautta ennen niiden voimaantuloa, jotta tieliikenteen toimivaltaisilla viranomaisilla ja muilla toimijoilla on mahdollisuus huomioida aikataulumuutokset liityntäyhteyksien turvaamiseksi.

5.2 Liikennöintikorvaus

5.2.1 Kuukausittainen liikennöintikorvaus

Liikennöintikorvaus perustuu VR:n LVM:n pyynnöstä esittämään tarjoukseen, jossa on huomioitu liitteen 1 mukaisen liikenteen arvioidut kustannukset. Tarjouksen perusteella vuotuisen liikennöintikorvauksen

määrä on 29.245.454 euroa (alv 0 %), jonka kokonaismäärä jaetaan 12:lla. Kuukausittainen liikennöintikorvaus on siten 2.437.121 euroa (alv 0%). Liikennöintikorvaukseen lisätään kulloinkin voimassa oleva arvonlisävero eli kuukausittainen liikennöintikorvaus on sopimuksen tekohetken arvonlisäverokannalla 2.680.833 euroa (alv 10%). Jos LVM päättää käyttää sopimukseen sisältyvän jatko-option, kesäkuun 2022 liikennöintikorvaus on sopimuksen voimassaolopäiviä vastaava osuus kuukausittaisesta liikennöintikorvauksesta eli sopimuksen allekirjoitushetken tilanteen mukaan 1.697.859 euroa (alv 10%).

VR:lle sopimuksen mukaisesta liikenteestä maksettava kuukausittainen liikennöintikorvaus ei voi ylittää yllä todettua, tai mahdollisesti kohdan 5.3 tai 13 mukaisesti kirjallisesti muutettua, arvonlisäverollista määrää.

Korvaus maksetaan VR:lle laskutuksen perusteella kuukausittain jälkikäteen 14 päivän kuluessa laskun toimittamisesta edellyttäen, että sovittu raportointi on toteutunut. Jos kohdan 7.3 seurantalaveriin toimitettavaksi sovittuja raportteja ei VR:n laiminlyönnistä ole toimitettu, LVM:llä on oikeus pidättäytyä kuukausittaisten korvausten maksamisesta, kunnes puutteet on erikseen sovitulla tavalla korjattu.

Laskussa tulee erotella arvonlisäveron osuus.

Viivästyskorko on korkolain mukainen.

5.2.2 Liikennöintikorvaus koko sopimuskaudelta

VR ymmärtää, että LVM:n on toimivaltaisena viranomaisena noudatettava tämän sopimuksen perusteella maksettavassa liikennöintikorvauksessa palvelusopimusasetuksen 1370/2007 ja sen liitteen, sekä kyseisen asetuksen muuttamisesta rautateiden kotimaan henkilöliikenteen avaamisen osalta annetun asetuksen 2016/2338, määräyksiä. VR sitoutuu toimimaan täydessä yhteistyössä lainsäädännön velvoitteiden toteuttamiseksi.

Palvelusopimusasetuksen liitteessä on kuvattu taloudellisen nettovaikutuksen laskelma, jonka tarkoituksena on varmistua siitä, että julkisen palvelun sopimuksen perusteella maksettu korvaus ei muodostu liialliseksi.

Sopijapuolet täsmentävät yhteisesti tämän sopimuksen mukaisessa raportoinnissa ja sopimuskauden liikennöintikorvauksen asianmukaisuuden arvioinnissa käytettävää taloudellisen nettovaikutuksen laskentamallia ja siinä huomioitavia kustannuksia ja tuottoja kohdennusperiaatteen liitteessä 3 määritellyllä tavalla.

Taloudellinen nettovaikutus lasketaan koko sopimuksen ajalta. Jos liikennöintikorvaus ylittää liitteen 3 mukaisesti laskettujen taloudellisten nettovaikutusten määrän, VR on velvollinen palauttamaan LVM:lle liikaa maksetun korvauksen sopimuksen päättymisen jälkeen 6 kuukauden kuluessa.

Kustannusten ja tulojen huomioimiseen liittyvät periaatteet

Taloudellisen nettovaikutuksen laskennassa huomioitavat kustannukset ja tulot määritellään liitteessä 3 täsmennettävällä tavalla.

Tuottojen ja kustannusten sekä liitteessä 3 selvitettyjen tuottojen ja kustannusten kohdistamisperiaatteiden tulisi olla jäljitettävissä VR:n tilintarkastettuun tilinpäätökseen.

5.3 Liikennöintikorvauksen muuttaminen

Kuukausittaista liikennöintikorvausta voidaan muuttaa silloin, jos liitteen 1 mukaista liikennöintiä muutetaan sopimuksen mukaisesti. Arvioitaessa liikennöinnin muutoksen mahdollista vaikutusta korvaukseen otetaan huomioon muutettavan liikenteen suhteellinen osuus liikennöintikorvauksesta ja muutoksen vaikutus muuhun tämän sopimuksen mukaiseen liikenteeseen.

6 Tulevaan kilpailutukseen valmistautuminen ja tietojenantovelvoite

VR sitoutuu edistämään liikenteen häiriötöntä jatkumista kilpailun avautuessa ja toimimaan yhteistyössä LVM:n ja mahdollisen uuden rautatieyrityksen kanssa mahdollisimman sujuvan liikenteen jatkumisen turvaamiseksi matkustajille.

VR:n on jatkettava sopimuksen mukaisen liikenteen ja muiden sopimusvelvoitteidensa hoitamista täysimääräisesti, sovitulla laatuasteella ja normaalilla henkilöstömäärällä sopimuskauden loppuun asti riippumatta kilpailutuksen lopputuloksesta.

Sopijapuolet sitoutuvat hyvissä ajoin ennen kilpailutuksen alkamista tekemään erillisen sopimuksen tarjouskilpailua varten luovutettavista tiedoista sekä sopimuksen päättymiseen liittyvistä periaatteista.

Liikenteen mahdolliseen siirtymiseen toiselle rautatieyritykselle liittyvistä konkreettisista järjestelyistä sovitaan tarvittaessa yksityiskohtaisemmin kilpailutuksen lopputuloksen selvittyä.

7 Valvonta ja seuranta

7.1 Sopimusvalvontaan liittyvät yhteyshenkilöt ja henkilöiden muutos

LVM:n yhteyshenkilöt:

Johtava asiantuntija Jani von Zansen
Yksikön johtaja Elina Thorström

VR-Yhtymä Oy:n yhteyshenkilöt:

Suunnittelujohtaja Juho Hannukainen
Kehitysjohtaja Leena Keisanen

Yhteyshenkilöiden tehtävänä on valvoa sopimuksen ja siihen liittyvän raportoinnin toteutumista. Yhteyshenkilöiden vaihtumisesta on ilmoitettava toiselle Sopijapuolelle.

7.2 Raportointi

7.2.1 Erilliskirjanpito

VR:n tulee pitää erilliskirjanpitoa tämän sopimuksen mukaisen liikenteen kustannuksista ja tuloista. Erilliskirjanpidossa on huomioitava palvelusopimusasetuksen liitteessä ja komission kulloisessakin tulkintaohjeessa erilliskirjanpidolle asetetut vaatimukset.

VR:n tulee toimittaa LVM:lle vuosittain 15.4. mennessä tämän sopimuksen mukaisen liikenteen erilliskirjanpitoon perustuva tuloslaskelma. Tuloslaskelma toimitetaan sovitussa aikataulussa, vaikka Sopijapuolet erikseen sopisivat sen myöhemmästä yhteisestä läpikäynnistä.

7.2.2 Taloudellisen nettovaikutuksen laskelma

VR:n on toimitettava sopimuksen päättyessä liitteen 3 mukaisesti sovittu taloudellisen nettovaikutuksen laskelma.

LVM pyrkii lisäämään julkisten varojen käytön läpinäkyvyyttä. Liitteen 3 sisällön täsmentämisen yhteydessä sovitaan, miltä osin ja missä muodossa taloudellisen nettovaikutuksen laskelman tiedot voidaan julkistaa.

7.2.3 VR:n raportti asiakastyytyväisyydestä

VR seuraa junaliikenteen asiakastyytyväisyyttä NPS (Net Promoter Score) -mittauksen avulla. VR raportoi LVM:lle ostoliikennettä sisältävän junaliikenteen tulokset.

VR kehittää asiakastyytyväisyyden mittausta jatkuvasti. VR:llä on oikeus muuttaa käytäntöjä edellyttäen, että tulosten vertailukelpoisuus säilyy sopimuskauden ajan riittävän vertailukelpoisina. VR ilmoittaa raportoinnin yhteydessä mittauksessa tapahtuneissa vertailukelpoisuuteen vaikuttavista vähäistä suuremmista muutoksista.

7.2.4 VR:n raportti turvallisuudesta

VR seuraa junaliikenteen turvallisuutta säännöllisesti. VR raportoi LVM:lle ostoliikennettä koskevat rautatieturvallisuuspoikkeamat. Turvallisuuspoikkeamalla tarkoitetaan onnettomuuksia, työtaturmia, vaaratilanteita ja turvallisuushavaintoja siten kuin Väylä rataverkon haltijana ne määrittelee. Raportoinnissa noudatetaan muutoinkin Väylän rataverkon haltijana edellyttämiä määrittelytapoja ja tulkintoja.

7.2.5 Muu raportointi

Erilliskirjanpidon tuloslaskelman toimittamisen yhteydessä VR raportoi myös reittikohtaiset tulokset.

VR:ltä sopimuseurannassa edellytettävä muu raportointi on kuvattu seurantatapaamisen agendassa kohdassa 7.3.

LVM:llä on lisäksi oikeus suorittaa kustannuksellaan haluamiaan tämän sopimuksen mukaiseen liikenteeseen ja sen palvelutasoon liittyviä tutkimuksia. VR avustaa tarvittaessa tutkimusten teossa erikseen sovittavalla tavalla.

7.3 Sopijapuolten yhteistyö sopimusvalvonnassa

Sopijapuolet järjestävät kaksi kertaa vuodessa (huhtikuun loppuun mennessä ja lokakuun loppuun mennessä) sopimuksen seurantatapaamisen. Seurantatapaamisen agenda, sisältäen VR:ltä edellytetyt raportit, on seuraava:

- Edellisen kokouksen muistio
- VR:n raportti toteutuneista reittikohtaisista matkustajamääristä neljännesvuosittain
- VR:n raportti liitteessä 2 kuvatuista suorituskykyindikaattoreista kuukausitasolla
- VR:n ostoliikenteen erilliskirjanpitoon perustuva tuloslaskelma puoli- vuositain
- VR:n raportti asiakastytyväisyydestä (6 kk välein)
- VR:n raportti turvallisuudesta
- Liikenteessä havaitut (laatu)ongelmat ja kehittämiskohteet, mukaan lukien mahdolliset viranomaisten valvontatoimet ja asiakasvalitukset
- Aikataulurakenteen ja reittien muutostarpeet
- Muut aiemmin sovitut ja seurattavat asiat

Lisäksi Sopijapuolet tapaavat erikseen sopimuksen päätteeksi, jolloin tehdään yhteenveto sopimuskaudesta ja käsitellään sovittu VR:n toimittama taloudellisen nettovaikutuksen laskelma. Samassa yhteydessä voidaan sopia myös sopimuksen mukaisesta auditoinnista.

7.4 Auditointi

Jos LVM haluaa tarkastaa VR:n sille toimittamaa erilliskirjanpidon tuloslaskelmaa, taloudellisen nettovaikutuksen laskelmaa tai niiden laatimisessa noudatettuja periaatteita koskevia tietokannoissa olevia yksityiskohtaisempia tietoja, VR on velvollinen esittämään tiedot LVM:n esittämälle ja VR:n hyväksymälle KHT-tilintarkastajalle avustajineen vuosittain.

Tilintarkastajien tehtävä on varmistaa tämän sopimuksen mukaisen liikenteen erilliskirjanpidon oikeellisuus ja sopimuksenmukaisuus sekä VR:n LVM:lle esittämän erilliskirjanpidon tuloslaskelman sekä taloudellisen nettovaikutuksen laskelman oikeellisuus ja sopimuksenmukaisuus ottaen huomioon palvelusopimusasetus ja palvelusopimusasetuksen liitteen erilliskirjanpidolle ja taloudellisen nettovaikutuksen laskemiselle asettamat vaatimukset.

LVM vastaa haluamiensa auditointien kustannuksista. Jos erilliskirjanpidon, siitä laaditun tuloslaskelman tai taloudellisen nettovaikutuksen laskelman todetaan poikkeavan vähäistä suuremmassa määrin sopimuksen ja palvelusopimusasetuksen vaatimuksista, auditoinnin kustannuksista vastaa VR. VR:ltä perittävien auditoinnin kustannusten tulee olla kohtuullisia suhteessa vaadittuun työmäärään, huomioiden sen, että tarkastuksessa mahdollisesti havaittavat epäselvyydet todennäköisesti kasvattavat vaadittavaa työmäärää.

8 Sopimuksen enneaikainen päättäminen

8.1 Sopimusrikkomus

Kummallakin Sopijapuolella on oikeus päättää sopimus välittömien vaikutuksien, jos toinen Sopijapuoli olennaisesti rikkoo sopimusta eikä korjaa toimintaansa kohtuullisessa ajassa saatuaan toiselta Sopijapuolelta kirjallisen huomautuksen.

8.2 Olosuhteinen olennainen muuttuminen

Jos sopimuksen soveltaminen estyy tai vaikeutuu kohtuuttomasti olosuhteiden olennaisen muuttumisen vuoksi, on sen Sopijapuolen, joka haluaa vedota olosuhteiden muuttumiseen, kirjallisesti ilmoitettava toiselle Sopijapuolelle haluavansa käynnistää neuvottelut sopimuksen muuttamiseksi. Ilmoitukseen on liitettävä selvitys olosuhteiden muutoksesta ja sen seurauksista.

Jos neuvotteluissa ei päästä ratkaisuun, kummallakin Sopijapuolella on oikeus ilmoittaa päättävänsä sopimus enneaikaisesti 6 kuukauden kuluessa ilmoituksesta.

Jos sopimus päättyy ennenaikaisesti sellaisen olosuhdemuutoksen vuoksi, jonka ei voida katsoa johtuvan Sopijapuolista, kummallakaan sopijapuolella ei ole oikeutta vahingonkorvaukseen toisiltaan.

9 Sopijapuolten vastuut ja niiden rajoittaminen

9.1 VR:n vahingonkorvausvastuu ja sen rajoittaminen

VR vastaa tässä sopimuksessa ja sen liitteissä asetettujen velvollisuuksiensa täyttämistä ja antamiensa tietojen oikeellisuudesta. VR on velvollinen korvaamaan LVM:lle vahingot, jotka aiheutuvat siitä, että VR on tuottamuksellisesti rikkonut sopimusta tai että sopimus on jouduttu purkamaan johtuen VR:n olennaisesta sopimusrikkomuksesta, jota VR ei ole korjannut kohtuullisessa ajassa, vaikka LVM on siitä VR:ää kirjallisesti huomauttanut.

VR vastaa työnantajana tämän sopimuksen mukaista liikennettä palvelevan henkilökuntansa toiminnasta.

VR vapautuu sopimusvelvoitteidensa täyttämistä tilanteessa, jossa sopimuksen täyttäminen tulee mahdottomaksi tai vaikeutuu olennaisesti ylivoimaisen esteen tai tapahtuman johdosta (force majeure), joka on VR:n vaikutusmahdollisuuksien ulkopuolella (esim. lakko, työtaistelutoimenpide, tulipalo, poikkeukselliset luonnonvoimat, sota, liikekannallepano), siksi ajaksi, jonka ylivoimainen este kestää.

VR ei vastaa välillisistä tai epäsuorista vahingoista, ellei vahinkoa ole aiheutettu törkeällä tuottamuksella tai tahallisesti.

VR vastaa kolmansille tämän sopimuksen mukaista liikennettä harjoittaessaan aiheuttamistaan henkilö- ja esinevahingoista voimassa olevan lainsäädännön mukaisesti ja pitää voimassa vähintään lainsäädännön edellyttämiä vastuu- ja muita vakuutuksia.

9.2 LVM:n vahingonkorvausvastuu ja sen rajoittaminen

LVM vastaa sopimuksen mukaisten velvollisuuksiensa täyttämistä.

LVM on velvollinen korvaamaan VR:lle vahingot, jotka aiheutuvat siitä, että LVM on tuottamuksellisesti rikkonut sopimusta tai että sopimus on jouduttu purkamaan johtuen LVM:n olennaisesta sopimusrikkomuksesta, jota LVM ei ole korjannut kohtuullisessa ajassa, vaikka VR on siitä LVM:tä kirjallisesti huomauttanut.

LVM ei vastaa välillisistä tai epäsuorista vahingoista, ellei vahinkoa ole aiheutettu törkeällä tuottamuksella tai tahallisesti.

10 Salassapito

Sopijapuolet sitoutuvat pitämään luottamuksellisena tämän sopimuksen yhteydessä toisiltaan saamansa luottamukselliset tiedot. LVM sitoutuu olemaan käyttämättä VR:n tämän sopimuksen perusteella luovuttamaa taloudellisen nettovaikutuksen laskelmaa tai liitteeseen 3 sisältyviä kustannusten ja tulojen määrittelyä ja kohdentamista koskevia tietoja muuhun kuin tämän Sopimuksen seurannan ja täyttämisen tarkoituksessa ilman VR:n suostumusta.

LVM sitoutuu olemaan käyttämättä VR:n tämän sopimuksen perusteella luovuttamia tietoja VR:ää syrjivässä tarkoituksessa.

LVM:n salassapitovelvollisuuteen sovelletaan lisäksi lakia viranomaistoiminnan julkisuudesta (621/1999). Tästä syystä VR:n tulee merkitä kaikkiin LVM:lle toimitettaviin asiakirjoihin selvästi ja yksilöiden ne kohdat, joihin VR:n käsityksen mukaan on sovellettava jotain edellä mainitun lain salassapitosäännöstä ja pyynnöstä perusteltava salassapitotarve.

11 Sopimuksen siirtäminen

Sopijapuolilla ei ole oikeutta siirtää tätä sopimusta kolmannelle osapuolelle ilman toisen Sopijapuolen kirjallista suostumusta. LVM ei perusteettomasti kieltäydy antamasta suostumusta VR:lle siirtää sopimus VR:n konserniyhtiölle.

12 Sovellettava laki ja erimielisyydet

Tähän sopimukseen sovelletaan Suomen lakia.

Tästä sopimuksesta syntyvät erimielisyydet pyritään ensisijaisesti ratkaisemaan Sopijapuolten välisin neuvotteluihin. Jos Sopijapuolet eivät pääse erimielisyydestä neuvotteluratkaisuun kohtuullisessa ajassa, kummallakin Sopijapuolella on oikeus ilmoittaa toiselle Sopijapuolelle neuvottelujen päättymisestä ja saattaa asia Helsingin käräjäoikeuden ratkaistavaksi.

13 Perustettavan kiinteistöyhtiön vaikutusten huomioiminen

Kuukausittainen liikennöintikorvaus on kohdassa 5.2.1 määritelty VR:n antaman tarjouksen perusteella.

Jos tämän sopimuksen allekirjoittamisen jälkeen perustettavan valtion kiinteistöyhtiön varikkotilojen käytöstä perimä vuokra tai asemien käytöstä perimä korvaus ylittävät VR:n tarjouksessa huomioidun nykyisen varikkotilan ja/tai asemien käytöstä aiheutuvan kustannustason, ja sopimuksen mukaista liikennettä ei ole mahdollista toteuttaa sovitun kuukau-

sittaisen liikennöintikorvauksen puitteissa, Sopijapuolet sitoutuvat sopimaan tilanteen ratkaisemisesta ja mahdollisesti tarvittavista sopimusmuutoksista (esim. liikenteen vähentäminen). Selvyyden vuoksi todetaan, että VR:n ei tässä tilanteessa edellytetä hoitavan sopimuksen mukaista liikennettä täysimääräisesti.

14 Voimassaolo

Tämä sopimus tulee voimaan 1.1.2020 ja on voimassa määräaikaisena 31.12.2020 asti edellyttäen, että eduskunta on myöntänyt asianomaiselle talousarvion momentille määrärahan ja VR omistaa liikennöintiin käytettävän kaluston. Osapuolet voivat kuitenkin jatkaa sopimusta 19.6.2022 asti (Optiokausi) tämän sopimuksen mukaisin ehdoin sopimalla Optiokauden käyttämisestä kirjallisesti viimeistään 31.12.2019 mennessä. Optiokauden voimaantulo edellyttää, että eduskunta on myöntänyt määrärahan kullekin Optiokauden vuodelle ja että VR omistaa liikennöintiin käytettävän kaluston, joka on liikennöitävässä kunnossa vähintään koko Optiokauden ajan.

15 Allekirjoitukset

Helsingissä 28 päivänä maaliskuuta 2019

LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖ

Anne Berner
liikenne- ja viestintäministeri

Elina Thorström
yksikön johtaja, hallitusneuvos

VR-YHTYMÄ OY

Maisa Romanainen
Matkustajaliikenteen johtaja

Leena Keisanen
Matkustajaliikenteen
kehitysjohtaja

LIITE 1 Julkisen palvelun veloitteen mukainen liikenne

LVM Ostoliikenne 15.12.2019 alkaen

Kellonajat ovat alustavia ja vahvistuvat Väyläviraston myöntämän ratakapasiteetin perusteella.

Alle 15 min muutokset Väyläviraston myöntämän vuosikapasiteetin mukaisiin aikatauluihin ja muutokset junanumeroihin ovat mahdollisia.

Jos junavuoro kulkee vain osan reittiä, se pysähtyy vain kyseisen osavälin asemilla.

Junan nro	Lähtöasema	Lähtöaika	Määräasema	Tuloaika	Matka (km)	Kulkupäivät	Poikkeukset pysähdyskäyttämiseen
-----------	------------	-----------	------------	----------	------------	-------------	----------------------------------

Pirkanmaan aluepilotti (sisältää yhteensä 25 uutta junavuoroa per arkipäivä):

Toijala–Tampere–Nokia

(pysähdyspaikat: Toijala, Viiala, Lempäälä, Tampere, Nokia)

301	Tampere	5:38	Nokia	5:53	17	M-P	
302	Nokia	6:00	Tampere	6:15	17	M-P	
303	Tampere	6:50	Nokia	7:05	17	M-P	
304	Nokia	7:10	Tampere	7:25	17	M-P	
305	Tampere	7:35	Nokia	7:50	17	M-P	
306	Nokia	8:00	Toijala	8:44	56	M-P	
307	Toijala	8:50	Tampere	9:18	40	M-P	
310	Tampere	14:37	Toijala	15:05	40	M-P	
311	Tampere	15:35	Nokia	15:50	17	M-P	
312	Nokia	16:10	Tampere	16:25	17	M-P	
313	Toijala	16:05	Nokia	16:50	56	M-P	
314	Nokia	17:10	Tampere	17:25	17	M-P	
315	Tampere	17:35	Nokia	17:50	17	M-P	
316	Nokia	18:10	Tampere	18:25	17	M-P	
317	Tampere	18:35	Nokia	18:50	17	M-P	
318	Nokia	19:10	Tampere	19:25	17	M-P	

Tampere–Keuruu–Jyväskylä

(pysähdyspaikat: Tampere, Orivesi, Orivesi keskusta, Juupajoki, Vilppula, Kolho, Haapamäki, Keuruu, Petäjävesi, Jyväskylä)

420	Jyväskylä	5:05	Tampere	7:40	190	M-L	
421	Tampere	8:07	Keuruu	9:48	129	M-L	
422	Jyväskylä	8:05	Tampere	10:40	190	S	
423	Tampere	12:06	Keuruu	13:47	129	M-S	
424	Keuruu	9:57	Tampere	11:40	129	M-L	
426	Keuruu	13:57	Tampere	15:40	129	M-S	
427	Tampere	16:16	Keuruu	17:57	129	M-S	
428	Keuruu	18:09	Tampere	19:52	129	M-S	
429	Tampere	22:07	Jyväskylä	0:39	190	M-S	

"R" Helsinki–Riihimäki–Tampere

(pysähdyspaikat: Helsinki, Pasila, Tikkurila, Kerava, Ainola, Järvenpää, Saunakallio, Jokela, Hyvinkää, Riihimäki, Ryttylä, Turenki, Hämeenlinna, Parola, Iittala, Toijala, Viiala, Lempäälä, Tampere)

9603	Helsinki	0:40	Hämeenlinna	2:05	107	L-S	
9601	Helsinki	0:40	Riihimäki	1:38	71	M-P	
9619	Helsinki	4:20	Riihimäki	5:13	71	M-P	
9621	Helsinki	4:50	Riihimäki	5:43	71	M-P	
9625	Helsinki	5:30	Riihimäki	6:23	71	M-P	
9629	Helsinki	6:10	Riihimäki	7:03	71	M-S	
9631	Helsinki	6:40	Riihimäki	7:33	71	M-L	
9635	Helsinki	7:10	Riihimäki	8:03	71	M-S	
9641	Helsinki	8:10	Riihimäki	9:03	71	M-S	
9645	Helsinki	8:40	Riihimäki	9:33	71	M-L	
9649	Helsinki	9:10	Riihimäki	10:03	71	M-S	
9655	Helsinki	10:10	Riihimäki	11:03	71	M-S	
9659	Helsinki	10:40	Riihimäki	11:33	71	M-S	
9661	Helsinki	11:10	Riihimäki	12:03	71	M-S	
9665	Helsinki	11:40	Riihimäki	12:33	71	M-S	
9669	Helsinki	12:10	Riihimäki	13:03	71	M-S	
9671	Helsinki	12:40	Riihimäki	13:33	71	M-S	
9679	Helsinki	13:40	Riihimäki	14:33	71	M-S	
9681	Helsinki	14:10	Riihimäki	15:03	71	M-S	
9685	Helsinki	14:40	Riihimäki	15:33	71	M-S	
9689	Helsinki	15:35	Riihimäki	16:28	71	M-P	

9691	Helsinki	15:40	Riihimäki	16:33	71	L-S
9695	Helsinki	15:54	Riihimäki	16:59	71	M-P
9697	Helsinki	16:10	Riihimäki	17:03	71	M-S
9699	Helsinki	16:40	Riihimäki	17:41	71	M-P
9701	Helsinki	16:40	Riihimäki	17:33	71	L-S
9707	Helsinki	17:40	Riihimäki	18:33	71	M-S
9709	Helsinki	18:10	Riihimäki	19:03	71	M-S
9715	Helsinki	19:10	Riihimäki	20:03	71	M-S
9721	Helsinki	20:10	Riihimäki	21:03	71	M-S
9725	Helsinki	20:40	Riihimäki	21:33	71	M-S
9727	Helsinki	21:10	Riihimäki	22:03	71	M-S
9729	Helsinki	21:40	Riihimäki	22:33	71	M-S
9731	Helsinki	22:10	Riihimäki	23:03	71	M-S
9735	Helsinki	23:40	Riihimäki	0:38	71	M-S
9639	Helsinki	7:40	Tampere	9:49	187	M-L
9651	Helsinki	9:40	Tampere	11:51	187	M-S
9675	Helsinki	13:10	Tampere	15:21	187	M-S
9687	Helsinki	15:10	Tampere	17:29	187	M-S
9705	Helsinki	17:10	Tampere	19:21	187	M-S
9711	Helsinki	18:40	Tampere	20:49	187	M-S
9719	Helsinki	19:40	Tampere	21:51	187	M-S
9733	Helsinki	22:40	Tampere	0:51	187	M-S
9610	Riihimäki	4:56	Helsinki	5:49	71	M-P
9618	Riihimäki	5:26	Helsinki	6:19	71	M-P
9620	Riihimäki	5:56	Helsinki	6:49	71	M-P
9622	Riihimäki	6:20	Helsinki	7:19	71	M-P
9624	Riihimäki	6:26	Helsinki	7:19	71	L-S
9628	Riihimäki	6:56	Helsinki	7:49	71	M-P
9632	Riihimäki	7:26	Helsinki	8:19	71	M-S
9636	Riihimäki	7:56	Helsinki	8:49	71	M-L
9638	Riihimäki	8:26	Helsinki	9:19	71	M-S
9640	Riihimäki	8:56	Helsinki	9:49	71	M-S
9642	Riihimäki	9:26	Helsinki	10:19	71	M-S
9650	Riihimäki	10:26	Helsinki	11:19	71	M-S
9652	Riihimäki	10:56	Helsinki	11:49	71	M-S
9660	Riihimäki	11:56	Helsinki	12:49	71	M-S
9662	Riihimäki	12:26	Helsinki	13:19	71	M-S
9666	Riihimäki	12:56	Helsinki	13:49	71	M-S
9670	Riihimäki	13:26	Helsinki	14:19	71	M-S
9672	Riihimäki	13:56	Helsinki	14:49	71	M-S
9680	Riihimäki	14:56	Helsinki	15:49	71	M-S
9682	Riihimäki	15:26	Helsinki	16:19	71	M-S
9686	Riihimäki	15:56	Helsinki	16:49	71	M-S
9690	Riihimäki	16:26	Helsinki	17:19	71	M-S
9692	Riihimäki	16:56	Helsinki	17:49	71	M-S
9696	Riihimäki	17:26	Helsinki	18:19	71	M-S
9702	Riihimäki	18:26	Helsinki	19:19	71	M-S
9710	Riihimäki	19:26	Helsinki	20:19	71	M-S
9712	Riihimäki	19:56	Helsinki	20:49	71	M-S
9716	Riihimäki	20:26	Helsinki	21:19	71	M-S
9724	Riihimäki	21:26	Helsinki	22:19	71	M-S
9726	Riihimäki	21:56	Helsinki	22:49	71	M-S
9730	Riihimäki	22:56	Helsinki	23:49	71	M-S
9623	Riihimäki	5:22	Tampere	6:41	116	M-P
9627	Riihimäki	6:32	Tampere	7:41	116	M-P
9663	Riihimäki	12:12	Tampere	13:31	116	M-S
9646	Tampere	8:37	Helsinki	10:49	187	M-L
9656	Tampere	10:04	Helsinki	12:19	187	M-S
9676	Tampere	13:07	Helsinki	15:19	187	M-S
9700	Tampere	16:37	Helsinki	18:49	187	M-S
9706	Tampere	17:37	Helsinki	19:49	187	M-S
9720	Tampere	19:37	Helsinki	21:49	187	M-S
9728	Tampere	21:07	Helsinki	23:19	187	M-S
9732	Tampere	22:07	Helsinki	0:19	187	M-S
9734	Tampere	23:07	Helsinki	1:19	187	M-S
9602	Tampere	6:37	Riihimäki	7:46	116	M-P
9606	Tampere	7:30	Riihimäki	8:46	116	M-P
9664	Tampere	11:30	Riihimäki	12:46	116	M-S

Kymenlaakson aluepilotti (sisältää 4 uutta junavuoroa per arkipäivä):**Kouvola–Kotkan satama**

(pysähdyspaikat: Kouvola, Myllykoski, Inkeroinen, Tavastila, Kymi, Kymminlinna, Paimenportti, Kotka, Kotkan satama)

350 Kouvola	6:00	Kotkan satama	6:47	54	M-L
351 Kotkan satama	6:54	Kouvola	7:42	54	M-L
352 Kouvola	9:00	Kotkan satama	9:47	54	M-S
353 Kotkan satama	8:55	Kouvola	9:43	54	M-S
354 Kouvola	12:00	Kotkan satama	12:47	54	M-S
355 Kotkan satama	15:13	Kouvola	16:01	54	M-S
356 Kouvola	15:27	Kotkan satama	16:14	54	M-S
357 Kotkan satama	16:21	Kouvola	17:09	54	M-S
358 Kouvola	17:18	Kotkan satama	18:05	54	M-S
359 Kotkan satama	20:37	Kouvola	21:25	54	M-S
360 Kouvola	20:37	Kotkan satama	21:24	54	M-S
361 Kotkan satama	22:15	Kouvola	23:03	54	M-S
362 Kouvola	8:00	Kotkan satama	8:47	54	M-S
363 Kotkan satama	12:00	Kouvola	12:48	54	M-S
364 Kouvola	6:53	Kotkan satama	7:40	54	M-S
365 Kotkan satama	7:52	Kouvola	8:40	54	M-S
366 Kouvola	16:18	Kotkan satama	17:05	54	M-S
367 Kotkan satama	17:12	Kouvola	18:00	54	M-S

Etelä-Pohjanmaan aluepilotti (sisältää 2 uutta junavuoroa per arkipäivä):**Jyväskylä–Ähtäri–Seinäjoki**

(pysähdyspaikat: Jyväskylä, Petäjävesi, Keuruu, Haapamäki, Pihlajavesi, Myllymäki, Eläinpuisto-Zoo, Ähtäri, Tuuri, Alavus, Seinäjoki)

480 Seinäjoki	5:25	Ähtäri	6:19	72	M-P
481 Jyväskylä	12:23	Seinäjoki	15:02	195	M-S
482 Seinäjoki	9:12	Jyväskylä	11:52	195	M-S
485 Jyväskylä	19:47	Seinäjoki	22:27	195	M-S
486 Seinäjoki	16:52	Jyväskylä	19:32	195	M-S
487 Ähtäri	0:13	Seinäjoki	1:07	72	M, L
488 Seinäjoki	23:14	Ähtäri	0:07	72	P, S
489 Ähtäri	6:35	Seinäjoki	7:29	72	M-P

Muut ostoliikennereitit**"Z" Helsinki–Lahti–Kouvola**

(pysähdyspaikat: Helsinki, Pasila, Tikkurila, Kerava, Haarajoki, Mäntsälä, Henna, Lahti, Villähde, Nastola, Uusikylä, Kausala, Korja, Kouvola)

9849 Helsinki	15:30	Kouvola	17:33	165	M-P
9853 Helsinki	16:35	Kouvola	18:33	165	M-P
9881 Helsinki	23:55	Kouvola	1:40	165	M-S
9885 Helsinki	1:25	Lahti	2:28	104	L-S
9815 Helsinki	6:30	Lahti	7:33	104	M-S
9819 Helsinki	7:30	Lahti	8:33	104	M-S
9823 Helsinki	8:35	Lahti	9:38	104	M-S
9827 Helsinki	9:35	Lahti	10:38	104	M-S
9831 Helsinki	10:35	Lahti	11:38	104	M-S
9835 Helsinki	11:35	Lahti	12:38	104	M-S
9839 Helsinki	12:35	Lahti	13:38	104	M-S
9843 Helsinki	13:35	Lahti	14:38	104	M-S
9847 Helsinki	14:35	Lahti	15:38	104	M-S
9851 Helsinki	15:35	Lahti	16:38	104	L-S
9855 Helsinki	16:35	Lahti	17:38	104	L-S
9859 Helsinki	17:35	Lahti	18:38	104	M-S
9863 Helsinki	18:35	Lahti	19:38	104	M-S
9867 Helsinki	19:35	Lahti	20:38	104	M-S
9869 Helsinki	20:35	Lahti	21:38	104	M-S
9873 Helsinki	21:35	Lahti	22:38	104	M-S
9879 Helsinki	22:55	Lahti	23:58	104	M-S
9804 Kouvola	4:50	Helsinki	6:34	165	M-P
9806 Kouvola	5:27	Helsinki	7:25	165	M-P
9812 Kouvola	6:27	Helsinki	8:25	165	M-P
9842 Kouvola	13:30	Helsinki	15:24	165	L-S
9880 Lahti	0:20	Helsinki	1:24	104	L-S
9808 Lahti	6:20	Helsinki	7:24	104	L-S
9810 Lahti	7:20	Helsinki	8:24	104	L-S

Ei pysähdy Kouvola–Lahti-väliseillä.

9816	Lahti	7:58	Helsinki	9:02	104	M-S
9820	Lahti	9:20	Helsinki	10:24	104	M-S
9824	Lahti	10:20	Helsinki	11:24	104	M-S
9828	Lahti	11:20	Helsinki	12:24	104	M-S
9832	Lahti	12:20	Helsinki	13:24	104	M-S
9836	Lahti	13:20	Helsinki	14:24	104	M-S
9840	Lahti	14:20	Helsinki	15:24	104	M-P
9844	Lahti	15:20	Helsinki	16:24	104	M-S
9848	Lahti	16:20	Helsinki	17:24	104	M-S
9852	Lahti	17:20	Helsinki	18:24	104	M-S
9856	Lahti	18:20	Helsinki	19:24	104	M-S
9860	Lahti	19:20	Helsinki	20:24	104	M-S
9864	Lahti	20:20	Helsinki	21:24	104	M-S
9868	Lahti	21:20	Helsinki	22:24	104	M-S
9872	Lahti	22:20	Helsinki	23:24	104	M-S
9876	Lahti	23:20	Helsinki	0:24	104	M-S

Lahti-Kouvola

(pysähdyspaikat: Lahti, Villähde, Nastola, Uusikylä, Kausala, Korja, Kouvola)

321	Lahti	7:11	Kouvola	7:54	61	M-P
322	Kouvola	7:44	Lahti	8:34	61	M-L
323	Lahti	9:43	Kouvola	10:26	61	M-L
324	Kouvola	10:32	Lahti	11:15	61	M-S
325	Lahti	12:43	Kouvola	13:25	61	M-S
326	Kouvola	13:30	Lahti	14:15	61	M-P
327	Lahti	15:00	Kouvola	15:46	61	M-P
328	Kouvola	16:09	Lahti	16:52	61	M-S
330	Kouvola	17:58	Lahti	18:41	61	M-P
331	Lahti	19:32	Kouvola	20:19	61	M-S

Karjaa-Hanko

(pysähdyspaikat: Karjaa, Dragsvik, Tammisaari, Skogby, Lappohja, Santala, Hanko-Pohjoinen, Hanko)

381	Hanko	6:32	Karjaa	7:12	49	M-P
382	Karjaa	7:33	Hanko	8:13	49	M-P
383	Hanko	8:40	Karjaa	9:20	49	M-S
384	Karjaa	9:39	Hanko	10:19	49	M-S
385	Hanko	11:40	Karjaa	12:20	49	M-S
386	Karjaa	12:39	Hanko	13:19	49	M-S
387	Hanko	13:40	Karjaa	14:20	49	M-S
388	Karjaa	14:39	Hanko	15:19	49	M-S
389	Hanko	15:35	Karjaa	16:15	49	M-S
390	Karjaa	16:39	Hanko	17:19	49	M-S
391	Hanko	17:40	Karjaa	18:20	49	M-S
392	Karjaa	18:39	Hanko	19:19	49	M-S
393	Hanko	20:40	Karjaa	21:20	49	M-S
394	Karjaa	21:39	Hanko	22:19	49	M-S

Iisalmi-Ylivieska

(pysähdyspaikat: Iisalmi, Runni, Kiuruvesi, Pyhäsalmi, Haapajärvi, Nivala, Ylivieska)

491	Iisalmi	7:27	Ylivieska	9:07	154	M-L
494	Ylivieska	14:14	Iisalmi	16:00	154	M-S
495	Iisalmi	16:47	Ylivieska	18:29	154	M-S
496	Ylivieska	19:23	Iisalmi	21:03	154	M-P, S

Pieksämäki-Joensuu

(pysähdyspaikat: Pieksämäki, Varkaus, Heinävesi, Vihtari, Viinijärvi, Joensuu)

720	Joensuu	6:08	Pieksämäki	8:20	182	M-S
723	Pieksämäki	11:42	Joensuu	13:53	182	M-S
724	Joensuu	15:50	Pieksämäki	18:02	182	M-S
727	Pieksämäki	18:17	Joensuu	20:28	182	L
729	Pieksämäki	19:38	Joensuu	21:49	182	M-P, S

Parikkala–Savonlinna

(pysähdyspaikat: Parikkala, Punkaharju, Lusto, Retretti, Kerimäki, Pääskylähti, Savonlinna)

740	Savonlinna	5:25	Parikkala	6:18	58	M-L	
741	Parikkala	7:30	Savonlinna	8:23	58	M-L	
742	Savonlinna	9:23	Parikkala	10:16	58	M-S	
743	Parikkala	10:30	Savonlinna	11:23	58	M-S	
744	Savonlinna	12:30	Parikkala	13:23	58	M-S	
745	Parikkala	13:37	Savonlinna	14:30	58	M-S	
746	Savonlinna	15:30	Parikkala	16:23	58	M-S	
747	Parikkala	16:37	Savonlinna	17:30	58	M-S	
748	Savonlinna	18:37	Parikkala	19:30	58	M-S	
749	Parikkala	19:44	Savonlinna	20:37	58	M-P, S	
750	Savonlinna	20:50	Parikkala	21:38	58	M-P, S	Ei pysähdy Kerimäellä, Retretissä ja Lustossa.
751	Parikkala	21:49	Savonlinna	22:42	58	M-S	

Joensuu–Nurmes

(pysähdyspaikat: Joensuu, Eno, Uimaharju, Vuonisahti, Lieksa, Kylänlahti, Höljäkkä, Kohtavaara, Nurmes)

760	Nurmes	6:35	Joensuu	8:50	160	M-S	
761	Joensuu	11:54	Nurmes	14:00	160	M-S	
762	Nurmes	15:40	Joensuu	17:45	160	M-S	
763	Joensuu	18:00	Nurmes	20:06	160	M-S	

"D" Helsinki–Riihimäki–Hämeenlinna

(pysähdyspaikat: Helsinki, Pasila, Tikkurila, Kerava, Järvenpää, Hyvinkää, Riihimäki, Ryttylä, Turenki, Hämeenlinna)

9626	Hämeenlinna	6:19	Helsinki	7:30	107	M-P	
9630	Riihimäki	7:07	Helsinki	8:02	71	M-P	
9634	Riihimäki	7:36	Helsinki	8:31	71	M-P	
9693	Helsinki	15:50	Hämeenlinna	17:02	107	M-P	
9703	Helsinki	16:55	Riihimäki	17:55	71	M-P	

"T" Helsinki–Riihimäki

(pysähdyspaikat: Helsinki, Pasila, Käpylä, Oulunkylä, Pukinmäki, Malmi, Tapanila, Puistola, Tikkurila, Hiekkaharju, Koivukylä, Rekola, Korso, Savio, Kerava, Ainola, Järvenpää, Saunakallio, Jokela, Hyvinkää, Riihimäki)

9605	Helsinki	1:51	Riihimäki	3:10	71	M-S	
9607	Helsinki	2:51	Riihimäki	4:10	71	L-S	
9611	Helsinki	4:21	Riihimäki	5:40	71	L-S	
9604	Riihimäki	0:53	Helsinki	2:09	71	L-S	
9608	Riihimäki	1:53	Helsinki	3:09	71	L-S	
9612	Riihimäki	2:53	Helsinki	4:09	71	M-P	
9614	Riihimäki	3:53	Helsinki	5:09	71	M-S	
9616	Riihimäki	4:53	Helsinki	6:09	71	L-S	

"G" Riihimäki–Lahti

(pysähdyspaikat: Riihimäki, Hikiä, Oitti, Mommila, Lappila, Järvelä, Herrala, Lahti)

9904	Lahti	5:48	Riihimäki	6:30	59	M-P	
9908	Lahti	6:16	Riihimäki	6:58	59	L	
9912	Lahti	7:04	Riihimäki	7:46	59	M-L	
9916	Lahti	8:04	Riihimäki	8:46	59	M-S	
9920	Lahti	9:04	Riihimäki	9:46	59	M-S	
9924	Lahti	10:04	Riihimäki	10:46	59	M-S	
9928	Lahti	11:04	Riihimäki	11:46	59	M-S	
9932	Lahti	12:04	Riihimäki	12:46	59	M-S	
9936	Lahti	13:04	Riihimäki	13:46	59	M-S	
9940	Lahti	14:04	Riihimäki	14:46	59	M-S	
9944	Lahti	15:04	Riihimäki	15:46	59	M-S	
9948	Lahti	16:04	Riihimäki	16:46	59	M-S	
9952	Lahti	17:04	Riihimäki	17:46	59	M-S	
9956	Lahti	18:04	Riihimäki	18:46	59	M-S	
9960	Lahti	19:04	Riihimäki	19:46	59	M-S	
9964	Lahti	20:04	Riihimäki	20:46	59	M-S	
9972	Lahti	22:04	Riihimäki	22:46	59	M-S	
9909	Riihimäki	6:13	Lahti	6:55	59	M-L	
9913	Riihimäki	7:13	Lahti	7:55	59	M-L	
9917	Riihimäki	8:13	Lahti	8:55	59	M-S	
9921	Riihimäki	9:13	Lahti	9:55	59	M-S	
9925	Riihimäki	10:13	Lahti	10:55	59	M-S	

9929	Riihimäki	11:13	Lahti	11:55	59	M-S
9933	Riihimäki	12:13	Lahti	12:55	59	M-S
9937	Riihimäki	13:13	Lahti	13:55	59	M-S
9941	Riihimäki	14:13	Lahti	14:55	59	M-S
9945	Riihimäki	15:13	Lahti	15:55	59	M-S
9949	Riihimäki	16:13	Lahti	16:55	59	L-S
9951	Riihimäki	16:13	Lahti	16:55	59	M-P
9953	Riihimäki	17:13	Lahti	17:55	59	M-S
9957	Riihimäki	18:13	Lahti	18:55	59	M-S
9961	Riihimäki	19:13	Lahti	19:55	59	M-S
9969	Riihimäki	21:13	Lahti	21:55	59	M-S
9973	Riihimäki	22:13	Lahti	22:55	59	M-S

LIITE 2 Suorituskykyindikaattorit

- Sovittujen vuorojen toteutuminen kuukausitasolla riippumatta aiheuttajasta

VR raportoi perutut vuorot lähi- ja kaukoliikenteessä kuukausittain.

- Täsmällisyys kuukausitasolla riippumatta aiheuttajasta

VR raportoi liikenteen täsmällisyyden Väyläviraston täsmällisyyden seurantaan perustuen.

Sopimuksen allekirjoitushetkellä kaukoliikenteen junan katsotaan olevan täsmällinen, jos se on enintään 5 min (5 min 29 s) aikataulustaan myöhässä. Henkilölähiliikenteen junan katsotaan olevan täsmällinen, jos se on alle 3 min (3 min 29 s) aikataulustaan myöhässä.

LIITE 3 Taloudellisen nettovaikutuksen laskelma, sopimuksen alaisesta liikenteestä aiheutuvat kustannukset ja tuotot

Sopijapuolet sopivat tästä liitteestä vuoden 2019 aikana.

LIITE 4 Vastuullisuuden vähimmäisveloitteet toimittajille

Liikenne- ja viestintäministeriö pitää tärkeänä, että sopimuksen mukaiset palvelut tuotetaan sosiaalisesti vastuullisissa ja ympäristön kannalta kestävässä olosuhteissa.

Ihmisoikeudet, työehdot ja työn tekemisen olosuhteet

Toimittaja on velvollinen kunnioittamaan ja edistämään ihmisoikeuksia sekä omissa toiminnoissaan että toimitusketjussaan. Toimittaja varmistaa, ettei se osallistu, suoraan tai epäsuorasti, ihmisoikeuksien heikentämiseen.

Toimittaja huolehtii siitä, että sen työehdoissa ja työn tekemisen olosuhteissa noudatetaan lainsäädännön ja kansainvälisten sopimusten mukaisia velvoitteita.

- Toimittaja ei käytä lapsityövoimaa tai teetä pakkotyötä;
- Toimittaja ei salli rotuun, ihonväriin, sukupuoleen, siviilisäätyyn, raskauteen, uskontoon, sosiaaliseen tai etniseen alkuperään, kansalaisuuteen, fyysisiin ominaisuuksiin, ikään, poliittisiin mielipiteisiin, ammatilliseen järjestäytymiseen ja seksuaaliseen suuntautumiseen liittyvää tai muuta syrjintää;
- Toimittaja ei salli työntekijöiden ahdistelua tai häirintää;
- Toimittaja huolehtii siitä, että työntekijöiden työympäristö on terveellinen ja turvallinen.

Ympäristö

Toimittaja noudattaa palvelujen tuottamisessa ympäristölainsäädäntöä ja pyrkii tuottamaan palvelut muutoinkin ympäristön kannalta vastuullisesti.

Korruption ja lahjonnan vastustaminen

Toimittaja ei suoraan tai epäsuorasti tarjoa kenellekään maksua tai muuta vastiketta saadakseen tai säilyttääkseen liiketoimia tai saavuttaakseen ansiotonta hyötyä toiminnoissaan. Toimittaja ei suoraan tai epäsuorasti pyydä eikä ota vastaan maksua tai muuta vastiketta kolmannelta, siten että tällä voi olla vaikutusta toimittajan liiketoimintapäätösten objektiivisuuteen.

Toimittaja varmistaa parhaan kykynsä mukaan, että näitä eettisiä vähimmäisvaatimuksia toteutetaan sekä sen omissa toiminnoissa että toimitusketjussa.

Toimittajalla tulee olla tarvittavat sisäiset menettelytavat ja raportointikanavat eettisten vähimmäisvaatimusten vastaisten toimintatapojen havaitsemiseksi ja niihin puuttumiseksi.